передбачені колективним договором в рамках заходів (програм) соціального пакету;

Дт 23/m,91/m,92/m,93/m, 949/m – Кт 661/m, 663/m, 631/m… - витрати, передбачені програмою екологічної безпеки підприємницької діяльності суб'єкта.

Планування таких витрат в міжнародній практиці проводиться шляхом створення резервів (забезпечень – як альтернатива, рахунок 475 «Забезпечення на соціально-екологічну збалансованість»). Облік з використанням такого забезпечення:

- Дт475 – Кт631/n,m , 661/ n,m, 662/ n,m …. – списання фактично понесених витрат на виконання Програм соціального забезпечення та екологічної безпеки;

- Дт23/ n,m, 91/ n,m, 92/ n,m … - Кт 475 – щомісячне нарахування забезпечення для реалізації Програм.

На даний час в П(С)БО 11 «Зобов'язання» такого виду забезпечення не передбачено. На нашу думку, внесення змін до стандарту, які б регламентували створення та використання забезпечення на соціально-екологічну збалансованість - необхідна умова облікового забезпечення досліджуваних напрямків господарської діяльності.

Соціально-екологічні проблеми на сьогодні - домінуючі у становленні національного суспільного розвитку, а їх вирішення, перш за все, потребує екологічно свідомого управління бізнес-процесами. Управлінський облік як основна інформаційна система підприємства покликаний забезпечувати керівництво інформацією для прийняття адміністративних рішень, які б економічно та організаційно гарантували існування його в довгостроковій перспективі.

Список використаних джерел.

1. Саєнко Ю. Соціальна відповідальність бізнесу: розуміння та впровадження / Ю. Саєнко. – Київ, 2005.– 30 с.

2. Neil's Brock Copenhagen Business College. – Kultorvet 2, Copenhagen K, Denmark, 2008. – 250 p

3.wikipedia.org/wiki /Збалансований розвиток.

4. Accounting and Financial Reporting For Environmental Costs and Liabilities [Guidance Manual] / United Nations Conference On Trade And Development. – Geneva, 2002. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.unctad.org/.

УДК 657.372.01

КОНЦЕПЦІЯ ІНТЕГРОВАНОЇ ЗВІТНОСТІ ЯК ЗАСІБ ПІДВИЩЕННЯ ЯКОСТІ ІНФОРМУВАННЯ ПРО КАПІТАЛ ПІДПРИЄМСТВА

С.Ф. Легенчук

ЖДТУ, вул. Черняховського, 103, м. Житомир, Україна, 10005,
e-mail: legenchyk@list.ru

Починаючи з часів виникнення подвійної бухгалтерії капітал є одним із основних об'єктів, інформація про який необхідна заінтересованим користувачам. Розвиток економіки, особливо в останні два десятиліття, що характеризується тенденціями постіндустріалізації та

глобалізації, призвів до трансформації розуміння змістовного наповнення капіталу як об'єкта бухгалтерського обліку, що характеризується появою його нових видів, яким притаманні свої специфічні властивості, що впливають на порядок їх бухгалтерського відображення. Тому на сьогодні розгляд тематики бухгалтерського відображення капіталу характеризується значною актуальністю, про що свідчать дослідження М.І. Бондаря, С.Ф. Голова, З.В. Гуцайлюка, І.В. Жиглей, В.М. Жука, Г.Г. Кірейцева, М.Ю. Медведєва, М.С. Пушкаря, К.В. Романчук, І.Б. Садовської, К.Ю. Циганкова, І.Й. Яремка та ін.

Початок XX-го століття в розвитку бухгалтерського обліку ознаменувався "трагічними" подіями, що пов'язано із появою скандалу "Справи Енрон", яка завдала значної шкоди як репутації облікової професії в світі, так і зумовила початок нового етапу бухгалтерських наукових досліджень в напрямі покращання чинної системи фінансового звітування. Приклади здійснення фальсифікацій в фінансовій звітності компанії "Енрон", в яких брали участь представники компанії "Arthur Andersen", виявили основні прогалини чинної облікової системи та системи аудиту фінансової звітності, зафіксували її нездатність забезпечити генерування якісної облікової інформації про капітал, необхідної для прийняття інвестиційних та позикових рішень. На вирішення даної проблеми була спрямована пильна увага науковців, що вилилось в розробку значної кількості нових моделей звітування, більшість з яких були проаналізовані Інститутом сертифікованих бухгалтерів Англії та Уельсу (ICAEW): "The Balanced Scorecard", "The Jenkins Report", "Tomorrow's Company", "The 21st Century Annual Report", "The Inevitable Change", "Inside Out", "Value Dynamics", "GRI", "The Brookings Institution", "ValueReporting™", "The Hermes Principles" [3, с. 15-16]. Основною ідеєю побудови таких моделей була трансформація змістовного наповнення та процедурних аспектів складання фінансової звітності, де відображається основна інформація про капітал підприємства. Не всі розроблені моделі знайшли в майбутньому своє практичне впровадження та стали при нагоді під час побудови та трансформації національних облікових систем, однак окремі з них виступили в якості відправної основи для формування нової концепції бухгалтерської звітності – інтегрованої.

Значну роль в формуванні концепції інтегрованої звітності відіграла розроблена С. Ді Піазою та Р. Екклзом трирівнева модель забезпечення прозорості корпорацій ("ValueReporting™"), третім рівнем якої є вимоги до специфічної для кожної компанії інформації, яка включає стратегію, плани, методи управління ризиками, принципи оплати праці, корпоративне управління та використовувані компанією критерії оцінки ефективності [1, с. 36]. Поява цієї моделі якраз і була спрямована подолати існуючі інформаційні розриви між суб'єктами, які створюють облікову інформацію та її користувачами шляхом значного розширення обсягів оприлюднюваної інформації та зміни її змістовного наповнення.

Всесвітнє визнання концепції інтегрованої звітності, як одного із найбільш дієвих засобів виходу із кризи розвитку бухгалтерського обліку, фактично відбулось у 2011 р., коли був сформований Комітет з міжнародної інтегрованої звітності (IIRC), яким вже у 2013 р. після публікації дискусійних документів (2011 р.) та прототипу концептуальної основи інтегрованої звітності (2012 р.) було випущено Проект міжнародного формату інтегрованої звітності – <IR> [2]. В проекті <IR> визначено основні види капіталу, в розрізі яких повинна надаватись інформація в інтегрованій звітності, зокрема: фінансовий, промисловий,

інтелектуальний, людський, соціальний і природний капітал (п. 2.12). Під самим же капіталом розуміється форма збереження цінності, що, у тій чи іншій формі, стає внеском у бізнес-модель організації (п. 2.13). Відповідно, такий підхід передбачає використання розширеного розуміння капіталу в бухгалтерському обліку, не лише власності (радянський підхід) або активів, що приносять майбутні економічні вигоди (ринковий підхід), а включення до складу капіталу всіх тих об'єктів, які дозволяють зберегти цінність, що створюється в результаті зростання, зменшення або перетворення капіталів. Визначальною особливістю проекту <IR> також є те, що основними користувачами інтегрованої звітності визначено інвесторів фінансового капіталу (п. 1.5), що розвіює сумніви стосовно пріоритетної групи користувачів інтегрованих звітів.

Таким чином розробка концепції інтегрованої звітності, що реалізована у проекті <IR>, є спробою подолання кризи бухгалтерського обліку, зокрема, в частині підвищення якості інформування про капітал підприємства. Детальне обґрунтування сутності капіталу, виділення його видів та обґрунтування їх змістовного наповнення є значним кроком вперед в даному напрямі, що дозволяє сформувати уніфіковане розуміння дослідниками даної проблеми. В той же час, в проекті <IR> залишається невирішеним цілий ряд проблемних питань, розв'язанню яких приділялась і на сьогодні продовжує приділятись увага вітчизняними і зарубіжними вченими. Окрім цього, впровадження інтегрованої звітності як нового виду бухгалтерської звітності тягне за собою виникнення значної кількості проблеми організаційно-методичного характеру. В цілому, розглядаючи існуючі проблеми впровадження проекту <IR> в контексті звітування про капітал підприємства, їх можна узагальнити наступним чином:

– суперечливість твердження, що інтереси інвесторів фінансового капіталу будуть згодом збігатися з ширшими суспільними інтересами, особливо з урахуванням національних особливостей функціонування ринку капіталу;

– відсутність чіткої регламентації формування інтегрованого звіту в розрізі видів капіталу, не зважаючи на запропоновану їх класифікацію;

– відсутність чітких вказівок щодо форми представлення інформації про капітал підприємства (фінансової або нефінансової);

– відсутність обґрунтування взаємозв'язку концепції оцінки за справедливою вартістю із підходами до оцінки, які можуть використовуватись при складанні інтегрованого звіту;

– нерозробленість методичних підходів до оцінки окремих видів капіталу, яка характеризується значним рівнем волатильності, наприклад, вартість брендів, торгових марок, репутації та оцінки капіталу, що створює цінність в майбутньому;

– відсутність дієвої методики оцінки та облікового відображення природного капіталу в бухгалтерському обліку та інтегрованій звітності;

– незрозумілість порядку організації бухгалтерського обліку для формування інформації про окремі види капіталу підприємства, зокрема, природного, соціального, людського та інтелектуального, що потребує наявності у бухгалтерів додаткових професійних компетенцій;

– неврахування можливості виникнення синергетичних ефектів від використання різних видів капіталу на підприємстві, що має підлягати бухгалтерському відображенню;

– необхідність розробки методології аудиту інтегрованої

звітності, особливо в частині нових видів капіталу, інформація про які відображається в інтегрованій звітності в фінансовій та нефінансовій формі.

Список використаних джерел.

1. Ди Пиаза С. Будущее корпоративной отчетности. Как вернуть доверие общества / Ди Пиаза С., Эккэз Р. – М.: Альпина Паблишер, 2003. – 212 с.
2. Проект міжнародного формату інтегрованої звітності <IR>. – BDO, 2013. – 49 с.
3. New Reporting Models for Business. Information for Better Markets Initiative. – London, ICAEW, 2003. – 78 p.

УДК 657.25

ОРГАНІЗАЦІЯ ОБЛІКУ СУМНІВНОЇ ДЕБІТОРСЬКОЇ ЗАБОРГОВАНОСТІ

Р.М. Леник

ІФНТУНГ, вул. Карпатська, 15, м. Івано-Франківськ, Україна, 76019,

Своєрідною особливістю сучасного розвитку економіки України є глибокі економічні перетворення в сфері виробництва на основі ринкових відносин. Ринкові відносини вимагають перегляду системи бухгалтерського обліку, одним із центральних елементів якої є облік взаєморозрахунків суб'єктів господарювання. На сьогодні одним з найбільш складних і суперечливих питань всеукраїнського обліку є облік дебіторської заборгованості, що пов'язано з існуванням проблеми неплатежів. Суб'єкти господарювання на перший план висувають вирішення власних проблем, замість виконання фінансових зобов'язань по платежах перед партнерами. Відсутність майнової відповідальності за невиконання власних договірних зобов'язань дає їм змогу ухилятись від взаєморозрахунків з партнерами.

Серед науковців, які приділяли особливу увагу дослідженню обліку дебіторської заборгованості, є В.Г. Андрійчук, П.І.Гайдуцький, Л.З.Горянська, І.Б. Плотніченко, В.В. Сопко. Ними подаються різні пропозиції щодо вдосконалення обліку розрахункових операцій на різних підприємствах, проте вдосконалення методики обліку дебіторської заборгованості все одно потребує уточнення. На сьогодні і досі низка підприємств використовують журнально – ордерну форму бухгалтерського обліку, застосовану в більшості випадків на ручній обробці облікових даних, що знижує якість інформації, збільшує строки її опрацювання, а зростання витрат на облікове забезпечення призводить до зниження прибутків підприємства. Тому на сьогоднішній день керівники більшості таких господарств намагаються покращити умови роботи шляхом придбання якісної комп'ютерної техніки і встановлення бухгалтерських програм, що полегшує обліковувати розрахункові операції.

Отже, основним напрямком удосконалення бухгалтерського обліку на будь-якому підприємству залишається проведення його комп'ютеризації. При цьому, з метою своєчасного виявлення простроченої (сумнівної) дебіторської заборгованості доречно ввести поняття «надкритичної» дебіторської заборгованості (Нд.з) як дебіторської заборгованості, за якою минає 30 днів від встановленого угодою строку